

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000028

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-01-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колотіліна Олена Василівна

2. Olena Kolotilina

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8928-0859

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 051 Економіка

Дата захисту: 29-12-2023

Спеціальність за освітою: Математика

Місце роботи здобувача: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 3198

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.52.13, 06.52.17, 06.52.25

Тема дисертації:

1. Економіко-математичне моделювання стійкого та збалансованого розвитку національної економіки
2. Economic and mathematical modeling of sustainable and balanced development of the national economy

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуальної наукової проблеми удосконалення теоретико-методологічних і практичних засад моделювання стійкого та збалансованого розвитку національної економіки країни з урахуванням економічних, соціальних, політичних, кібербезпекових, екологічних, поведінкових детермінант та детермінанти якості медичної сфери. У дисертаційній роботі на основі таксономічного методу дослідження систематизовано підходи до понятійно-категоріального апарату «стійкий»/«сталий розвиток», «збалансований розвиток». Запропоновано власний підхід щодо розуміння дефініції «стійкий»/«сталий розвиток», як стан, при якому показник стійкості знаходиться в рівновазі та продовжує розвиток під впливом різних чинників, що передбачає якісні зміни. Поняття «збалансований розвиток» визначено як баланс між різними складовими національної економіки, при поліпшенні/погіршенні стану однієї з яких не відбувається погіршення/поліпшення іншої. Проведено трендовий та бібліометричний аналіз наукових публікацій за темою дослідження, опублікованих у журналах, індексованих в міжнародній базі даних Scopus. Встановлено, що невирішеними є питання розвитку

національної економіки з урахуванням економічних, соціальних, політичних та інших детермінант, що підтвердило актуальність дисертаційної роботи. Набула подальшого розвитку розробка на основі методу аналізу ієрархій Сааті методичного інструментарію ідентифікації та оцінювання економічних, соціальних та політичних ризиків, які впливають на забезпечення стійкого розвитку національної економіки. В дисертації набуло подальшого розвитку методичне підґрунтя щодо прогнозування економічного, соціального та політичного розвитку країн з розвинутою економікою та тих, що розвиваються, на основі побудови тренд-циклічних економетричних моделей. В результаті було зроблено прогнози основних тенденцій розвитку національної економіки України, Італії та Франції з урахуванням їх економічних, соціальних та політичних детермінант. Удосконалено науково-методичний підхід ідентифікації рівня стійкості розвитку національної економіки залежно від економічних, соціальних та політичних детермінант. Запропонований підхід базується на побудові трикутника стійкості економічного, соціального та політичного стану розвинених країн та країн, що розвиваються. Стійкий стан країни визначається як центроїд трикутника, який кількісно визначається через радіус описаного навколо трикутника кола. Запропонована методика дозволила надати комплексну оцінку стійкості соціо-політико-економічного стану України, Італії та Франції. Було розроблено науково-методичний підхід щодо оцінювання рівня біфуркаційних змін в розвитку національних економік країн з урахуванням економічних, політичних та соціальних детермінант. В його основі знаходиться побудова фазових портретів соціально-економічного, соціально-політичного, політико-економічного площин фазового простору розвинених країн та країн, що розвиваються. Результати використаної методики дозволяють аналізувати подальшу динаміку розвитку національної економіки країни при впливі зовнішніх факторів. Набув подальшого розвитку методичний підхід інтегрального оцінювання оптимальних значень економічних, соціальних та політичних детермінант країни в контексті забезпечення стійкого розвитку її національної економіки. В результаті це дозволило визначити оптимальні значення узагальненого показника соціо-політико-економічного розвитку України. Удосконалено науково-методичні засади кількісної оцінки взаємозв'язків у збалансованій системі «екологічна безпека – соціальна сфера – економічна сфера» на основі структурного моделювання детермінант економічного розвитку, екологічної безпеки та соціальної сфери України. Отримані результати структурного моделювання було перевірено на адекватність та статистичну значущість. Це дозволило виявити характер та силу зв'язків між екологічною безпекою та соціо-економічним розвитком країни. Удосконалено методичне підґрунтя для оцінювання ефективності збалансованої взаємодії соціальних, економічних, політичних та кібербезпекових детермінант. В роботі розглянуто науково-методичний підхід щодо моделювання «Портрету здоров'я» країни, який базується на визначенні рівня збалансованості розвитку економічної та соціальної сфер, поведінкових аспектів населення та якості сфери охорони здоров'я країни.

2. The dissertation is devoted to solving the current scientific problem of improving the theoretical, methodological and practical foundations of modeling the sustainable and balanced development of the country's national economy, taking into account economic, social, political, cyber security, environmental, behavioral determinants and determinants of the quality of the medical sphere. Approaches to the conceptual-categorical apparatus "sustainable"/"sustainable development", "balanced development" are systematized in the dissertation based on the taxonomic research method. An own approach to understanding the definition of "sustainable"/"sustainable development" is proposed as a state in which the indicator of sustainability is in balance and continues to develop under the influence of various factors, which implies qualitative changes. The concept of "balanced development" is defined as a balance between various components of the national economy, when the condition of one of them improves/deteriorates without the deterioration/improvement of the other. A trend and bibliometric analysis of scientific publications on the research topic, published in journals indexed in the international Scopus database, was conducted. It was established that the issues of the development of the national economy, taking into account economic, social, political and other determinants, are unresolved, which confirmed the relevance of the dissertation work. The development, based on the method of analysis of Saati hierarchies, of methodological tools for identification and assessment of economic, social and political risks, which affect the sustainable development of the national economy, was further developed. In the dissertation, the

methodological basis for forecasting the economic, social and political development of countries with a developed economy and those that are developing, based on the construction of trend-cyclic econometric models, was further developed. As a result, forecasts of the main trends in the development of the national economy of Ukraine, Italy and France were made, taking into account their economic, social and political determinants. The scientific and methodological approach of identifying the level of sustainability of the development of the national economy depending on economic, social and political determinants has been improved. The proposed approach is based on the construction of a triangle of stability of the economic, social and political state of developed and developing countries. The steady state of the country is defined as the centroid of the triangle, which is quantified by the radius of the circle circumscribed around the triangle. The proposed methodology made it possible to provide a comprehensive assessment of the stability of the socio-political and economic state of Ukraine, Italy and France. A scientific-methodical approach was developed to assess the level of bifurcation changes in the development of national economies of countries, taking into account economic, political and social determinants. It is based on the construction of phase portraits of the socio-economic, socio-political, political-economic planes of the phase space of developed and developing countries. The results of the used methodology allow analyzing the further dynamics of the development of the country's national economy under the influence of external factors. The methodical approach of integral evaluation of optimal values of economic, social and political determinants of the country in the context of ensuring sustainable development of its national economy has gained further development. As a result, this made it possible to determine the optimal values of the generalized indicator of socio-political and economic development of Ukraine. The scientific and methodological principles of quantitative assessment of relationships in the balanced system "ecological safety - social sphere - economic sphere" have been improved based on structural modeling of the determinants of economic development, ecological security and the social sphere of Ukraine. The obtained results of structural modeling were checked for adequacy and statistical significance. This made it possible to reveal the nature and strength of the relationship between environmental security and the socio-economic development of the country. The methodological basis for evaluating the effectiveness of the balanced interaction of social, economic, political and cyber security determinants has been improved. The paper examines the scientific and methodological approach to modeling the "Portrait of Health" of the country, which is based on determining the level of balance in the development of the economic and social spheres, behavioral aspects of the population, and the quality of the country's health care sector.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Lyeonov S., Bilan S., Yarovenko H., Ostasz G., Kolotilina O. Country's health profile: Social, economic, behavioral and healthcare determinants. *Economics and Sociology*, 2021. № 14(3). P. 322-340.
- Яровенко Г. М., Колотіліна О. В. Бібліометричний аналіз досліджень сталого розвитку соціо-економічного сектору. *Інтернаука. Серія: Економічні науки*, 2021. №12(56). С. 114-124.
- Яровенко Г.М., Колотіліна О.В. Оцінка ризиків соціо-політико-економічного розвитку України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*, 2020. Т. 31(70) № 4. С. 151-159.

- Кузьменко О.В., Боженко В.В., Колотіліна О.В. Оптимізація соціо-економіко-політичного розвитку країни в контексті забезпечення її стійкого розвитку. Проблеми системного підходу в економіці, 2019. № 6(73). С. 170–175.
- Кузьменко О.В., Колотіліна О.В. Прогнозування соціально-політико-економічного розвитку України, Італії та Франції на основі дослідження циклічних детермінант. Вісник Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Серія: Економіка, 2019. Т. 24 № 2(75). С. 116–121.
- Кузьменко О.В., Колотіліна О.В. Моделювання оцінювання рівня економічного, соціального та політичного розвитку України, Італії та Франції в контексті оптимізації їх взаємодії. Сталий розвиток економік, 2018. № 39(2). С. 111–120.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення стану навколишнього середовища; економія енергоресурсів; поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0118U003569; 0121U109559; 0118U003574; 0122U000772

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яровенко Ганна Миколаївна
2. Hanna Yarovenko

Кваліфікація: д. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8760-6835

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210605480>

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Боженко Вікторія Володимирівна
2. Viktoriia Bozhenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9435-0065

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабенко Віталіна Олексіївна

2. Vitalina Babenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4816-4579

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маргасова Вікторія Геннадіївна

2. Viktoriya Marhasova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8582-2158

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Леонід Григорович
2. Leonid Melnyk

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7824-0678

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маценко Олександр Михайлович
2. Oleksandr Matsenko

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1806-2811

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кубатко Олександр Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кубатко Олександр Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бойко Антон Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна